

RIGSARKIVET

Referat

Møde:	Privatarkivudvalget	Dato: 20. september 2018
Dato og tidspunkt:	20-9-2018, kl. 10:00-13:30	Journalnr.: 16/01755
Sted:	Rigsarkivet, Rigsdagsgården	
Deltagere:	Asbjørn Hellum (AHE), Hans-Henrik Landert (HHL), Jesper Thomassen (JT), Kirsten Villadsen Kristmar (KVK), Mette Hall-Andersen (MHA), Ole Magnus Mølbak Andersen (OMMA), Søren Bitsch Christensen (SBC) (ankommer senere), Ulla Kjær (UK) (deltager kun i første del af mødet), Ulrich Flaskager Hansen (UFH) og Jacob Halvas Bjerre (JHB).	
Afbud fra:	Birgitte Herreborg Thomsen, Pernille Drost, og Jørgen Thomsen (JT).	

Dagsorden

1. Velkomst
2. Godkendelse af dagsorden
3. Kommissorium for national strategi for indsamling, bevaring og tilgængeliggørelse af privatarkiver ved Mette Hall Andersen (RA) og Ulrich Flaskager Hansen (Arbejdermuseets bibliotek og arkiv.)
4. Etablering af en arbejdsgruppe til udarbejdelse af forslag til en national strategi for indsamling af privatarkiver
5. Gensidig orientering. Herunder erfaringer med henvendelser afledt af GDPR
6. Evt.
7. Næste møde

1 og 2: Velkomst og godkendelse af dagsorden

Mødet indledtes med en kort orientering om afbud og forsinkelser, der foranledigede at dagsordenspunkt fem blev påbegyndt. Herefter fulgte en løbende vekslen mellem primært dagsordenspunkt tre og fem. Referatet vil følge dagsordenens punkter.

3. Kommissorium for national strategi for indsamling, bevaring og tilgængeliggørelse af privatarkiver ved Mette Hall Andersen (RA) og Ulrich Flaskager Hansen (Arbejdermuseets bibliotek og arkiv.)

MHA orienterede om kommissoriets tilblivelse gennem arbejdsgruppens workshop på Rigsarkivet i juni 2018. En SWOT analyse lå til baggrund for punkterne i kommissoriet.

Baggrunden for kommissoriet er den anerkendte risiko for, at vi står overfor et potentielt historietab på det privatarkivalske område af flere grunde. Et hovedtema er derfor, at afdække viljen og ønskerne om at finde fælles løsninger på denne overordnede udfordring. Samtidig består et spørgsmål om, hvor fælles man vil og kan være, samt på hvilket niveau og på hvilke områder.

Hovedpunkterne i kommissoriet, økonomi, GDPR, digitale udfordringer, og foranalyser blev kort resumeret.

UK fremhævede, at hun anså arkivalier for uvurderlige. På Nationalmuseet forestod en registreringsmæssig udfordring på det arkivalske område, da arkivalier ofte, af historiske årsager, bliver vurderet som supplement til genstanden, som derfor ofte får første prioritet. Hun mente, at der er et meget stort potentiale i formidlingen af arkivalier, men også at museet pt. får tilbudt meget få arkivalier med mindre de indsamles som en del af en strategisk indsamlingsindsats. AHE tilkendegav at tilgængeliggørelse bør være en del af den nationale strategi.

HHL rejste spørgsmålet, om der var afsat midler til gennemførelsen af kommissoriet, hvilket AHE kunne afkræfte. HHL foreslog at privatarkivernes udfordringer kunne rejses i medierne som en brændende platform for at skabe en øget politisk bevågenhed om emnet.

AHE henviste til, at i modsætning til Norges og Sveriges nye arkivlove, så er det privatarkivalske område ikke på samme måde inkluderet i den danske arkivlov. Dog ville en strategi netop være en forudsætning for at kunne skabe en øget opmærksomhed om emnet.

HHL udtrykte sig positivt overfor den strategiske fokus, som han mente burde få en skærpende effekt på mindre arkivers indsamling. Samtidig kunne HHL orientere om, at mange museer har et registreringsmæssigt efterslæb af arkivalier. SBC kommenterede, at lokalarkiver generelt besidder en vis politisk urørlighed, da de ofte er et stærkt element i et lokalkulturelt landskab, hvorfor en national strategi primært kan fungere som rammesættende uden reelle beføjelser ift. lokalarkiver.

På opfordring orienterede AHE om, at der er ca. 550 lokalarkiver i Danmark. KVK mente, at dette burde udnyttes til at dække lokale forhold, samt kunne nævnes i strategien som en mulighed for at modvirke huller i den national arkivalske indsamling på privat arkiv området.

JT tilføjede, at der også er arkiver, der har et tematisk opdrag, som ikke burde være en del af strategien. AHE mente, at der er relevante emner som fx digitale udfordringer, og muligheden for at skabe et større arkivalsk overblik, der også kunne komme tematisk funderede og lokalarkiver til gode.

KVK kommenterede, at der er to overordnede ting strategien kan bistå med at præcisere nemlig, hvad der bør bevares og hvad der bør kasseres hos det enkelte arkiv.

SBC fremhævede, at der bestod mange niveauer af samarbejde på fx kommunikationsområdet, som både kunne være nationalt og lokalt forankrede. OMMA tilføjede hertil tilgængelighedssamarbejdet som foregår i andet regi.

SBC fremhævede, at der burde være en øget fokus på afdækningen af den arkivalske redundans herunder adgangsforhold til eksempelvis større databaser og digitaliserede samlinger for den enkelte arkivinstitution. KVK mente ikke det var realistisk af få et komplet overblik over dette, hvortil AHE foreslog at der under kommissoriet kunne nedsættes en selvstændig arbejdsgruppe til at afdække dele af området. KVK tilføjede, at arbejdsgruppen er beføjet til at indkalde til tema specifikke workshops, der kan anvendes i strategien.

AHE afsluttede med at konstatere, at det arkivalske landskab på et generelt plan måtte deltage i strategiarbejdet, for at få en større sikkerhed for, at der nationalt, regionalt og på lokalt plan blev indsamlet det relevante private arkivmateriale.

4. Etablering af en arbejdsgruppe til udarbejdelse af forslag til national strategi for indsamling af privatarkiver

Der var en kort diskussion og stor interesse for deltagelse i arbejdsgruppen til udarbejdelse af selve strategien. Det blev besluttet at arbejdsgruppen fra juni (Birgit N. Henriksen, Jan Dalsten Sørensen, JT, SBC, UFH, JT, MHA, KVK og JHB) får til opgave at nedsætte en skrivegruppe samt identificere hvilke temaer de enkelte undergrupper skal arbejde med i forbindelse med strategiarbejdet. Det blev yderligere besluttet, at Rigsarkivet ved KVK leder udarbejdelse af forslag til en national strategi for privatarkiver. RA vil snarest muligt indkalde arbejdsgruppen fra juni.

5. Gensidig orientering. Herunder erfaringer med henvendelser afledt af GDPR

Jesper Thomassen orienterede om, at udvandrersarkivets udvandrersprotokoller er indtastet i en database frem til 1913. Der er indgået aftale med et Aalborg baseret firma med autistiske ansatte der pt. indtaster oplysninger frem til 1930. De originale protokoller er hos RA, og enkelte detaljer vedrørende dette blev kort berørt.

Aalborg Stadsarkiv har ikke modtaget henvendelser afledt af persondataforordningen, men kommunen har. Efter en sådan henvendelse spørges alle forvaltningsenheder om de har data om spørgeren. Mht. arkivalier, er det primært billedmateriale der publiceres på nettet, der er størst fokus på, og kommunen har indført retningslinjer ift. denne type materiale fx tilladelser til anvendelse mv.

OMMA redegjorde kort for Rigsarkivets politik på området. Publicering af arkivalier efter 1900 beror på en individuel vurdering af de enkelte arkivalier mhp. afdækning af evt. personoplysninger.

Dernæst orienteredes om afholdelse af danske arkivdage efteråret 2019, hvor privatarkiver bliver konferencens hovedtema. OMMA ønsker kandidater til den kommende planlægningsgruppe, og UFH tilmeldte sig.

UK meddelte at Nationalmuseet fortsætter digitalisering af arkivalier, der gennemgås for personoplysninger før offentliggørelse. En større del af samlingen, end den der er offentlig tilgængelig, er digitaliseret. Registreringsmæssigt afventede Nationalmuseet at tage it-systemet SARA (Samlingsregistrering og administration) i brug.

Hans Henrik Landert redegjorde kort for, at institutioner under Kulturstyrelsen selv er forpligtiget til at overholde persondataforordningen. I styrelsen er der oprettet et nødberedskab/hotline, men der har pt. ikke været nogen overtrædelser af forordningen. ODM har også afholdt kurser om GDPR.

SARA projektet er påbegyndt og undervisningsuddannelserne er i gang. REGIN, den tidligere registreringsdatabase for museerne, skal konverteres til SARA. SARA indføres i to stadier og første fase er for statsanerkendte museer, og anden fase er for statslige museer. Der er positive tilbagemeldinger fra de første brugere.

UFH orienterede om, at ABA ønsker at blive godkendt til at modtage af digitale arkivarlier. KUM har meddelt ABA, at ABA ikke godkendes i første omgang. ABA og dele af fagbevægelsen korresponderer pt. med KUM for at afdække, hvilke krav der skal opfyldes for at blive godkendt til modtagelse. Til dette punkt kunne AHE tilføje, at privatarkivudvalget muligvis vil blive bedt om at afgive et høringssvar om emnet til KUM.

UFH orienterede herefter om håndteringen af skrøbelige celluloid film, der sjældent kan udleveres til brugere, og som er bevaringsmæssigt omkostningstunge. DFI er partner i forløbet, der også indebærer en afdækning af redundant materiale.

Pr. email orienterede JT om, at der blandt de arkiver der anvender arkiv.dk er en nervøsitæt vedrørende publicering af billeder, men antallet af billeder er stigende. Der er blevet skrevet en vejledning om emnet.

MHA meddelte, at der består en udfordring med at indsamle virksomhedsarkiver og især data, hvilket også er blevet fremført af Asbjørn Hellum i en kronik i Børsen og et interview i DI. MHA redegjorde kort for Rigsarkivets aktive indsamlingsindsats på veteranområdet, der fokuserede på tiden under og efter udsendelse. Indsamlingens fokus er på den enkelte veteran, samt private veteranorganisationer. Derudover er der indgået samarbejde med Salquist og Boysen, der indsamle interviews fra veteraner i anden anledning, samt det Kongelige Bibliotek.

SBC orienterede om, at Stadsarkivet i Aarhus henvendte sig til medlemmerne af foreningen erhverv Aarhus mhp. aflevering til Stadsarkivet, men ingen har henvendt sig. SBC lagde dog vægt på, at der nu er skabt opmærksomhed om problemet, som måske på et senere tidspunkt vil generere fremtidige henvendelser.

6. Eventuelt

AHE takkede af som formand for udvalget grundet pension den 31. okt. 2018. AHE udtrykte ønske om at strategien for private arkivalier må blive en succes, og ønskede alle held og lykke i deres fremtidige projekter.

RIGSARKIVET

7. Næste møde

Næste møde ønske afholdt i første kvartal i det nye år. JHB udsender doodle herom.